

**Pozvánka na tiskovou konferenci České gerontologické a geriatrické společnosti
pořádané ve spolupráci s Českou alzheimerovskou společností, o.s. Cesta domů,
Elpidou plus o.p.s. a Životem 90**

v úterý 11. 11. 2008 v 11:00 hodin
Hotel ESPLANADE, Praha 1, Washingtonova 1600

Péče o seniory v ČR – míč v území nikoho?

(Kdo může a má zájem řešit současnou neuspokojivou situaci v péči o seniory ?)

Tématem tiskové konference bude rekapitulace stavu v péči o seniory:

- 1 rok po předání petice za zlepšení péče o seniory do Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
- 10 měsíců po schválení Národního programu přípravy na stárnutí na léta 2008-2012 „Kvalita života ve stáří“
- 5 měsíců po zveřejnění závěrů vládou iniciovaného projektu Kulatý stůl, který upozornil na skutečnost, že péče o seniory je zásadní problém, který je třeba řešit
- 4 měsíce po první tiskové konferenci (11.7.2008) k „aféře LDN“
- 1 týden po konferenci představující „téma Alzheimer“ jako prioritu Evropské unie v rámci francouzského předsednictví

Pozváni jsou:

ministryně a ministři vlády ČR, představitelé některých regionálních a místních samospráv, autorka petice za zlepšení péče o seniory, koordinátor projektu Kulatý stůl.

Pozváni byli:

předseda a členové vlády
představitelé některých regionálních a místních samospráv,
autorka petice za zlepšení péče o seniory
koordinátor projektu Kulatý stůl MZ ČR
členové výboru České gerontologické a geriatrické společnosti

R.S.V.P

MUDr. Iva Holmerová, Ph.D.

602 350 848

Iva.Holmerova@gerontocentrum.cz

Informace k tiskové konferenci
České gerontologické a geriatrické společnosti
pořádané ve spolupráci s Českou alzheimerovskou společností, o.s. Cesta domů, Elpidou
plus o.p.s. a Životem 90

v úterý 11. 11. 2008 v 11:00 hodin
Hotel ESPLANADE, Praha 1, Washingtonova 1600

Péče o seniory a chronicky nemocné v ČR – míč v území nikoho?

Jaké vidíme výsledky rok od petice za zlepšení situace ve službách pro seniory a chronicky nemocné, kterou adresovala PhDr. Jitka Gabašová poslancům Parlamentu České republiky?

Na projednání petice se pověřený poslanec petičního výboru nedostavil, předsedkyně petičního výboru se poté omluvila. Místopředsedové sněmovny zaslali PhDr. Gabašové zdvořilý dopis, že je problematika zajímavá a že se jí budou zabývat... (o výsledku bude informovat autorka petice na tiskové konferenci).

Projekt Kulatý stůl k budoucnosti financování zdravotnictví v ČR v červnu t.r. poukázal na skutečnost, že právě péče o seniory je důležitým tématem, kterým je třeba se zabývat i nadále.

Letní „aféra LDN“ upozornila na neutěšenou situaci v péči o seniory nejen ve zdravotnictví, ale také v institucích sociální péče. Tato situace není však jen otázkou jednotlivých zařízení, ale otázkou naprosto systémovou, důsledkem celospolečenského nedocení seniorské problematiky nejen na úrovni péče a služeb, ale také vzdělání a výzkumu a dalších důležitých aspektů. Základní informace o výsledcích Kulatého stolu přednese na tiskové konferenci jeho koordinátor Ing. Ondřej Mátl, MSc.

Francie zvolila téma Alzheimer za prioritu svého předsednictví v Evropské unii proto, že problematika degenerativních onemocnění nabývá na významu se stárnutím populace. Z hlediska DALY (disability adjusted life years, tedy let života ztracených v důsledku předčasné smrti a disability) je Alzheimerova choroba u žen na prvním místě před onemocněními onkologickými či kardiovaskulárními (a u mužů po těchto onemocněních ihned následuje).

Také Rada EU pro konkurenceschopnost doporučila považovat výzkum degenerativních, zejména neurodegenerativních onemocnění za prioritní.

Prezident Sarkozy přednesl na konferenci 31. října t.r. zásadní projev, kterým tuto prioritu představil, jeho záměr podpořila jak eurokomisařka pro problematiku zdraví a ochrany spotřebitelů, tak ministři zdravotnictví Slovinska (předcházející předsednické země EU), tak Švédsko (země, která bude následovat po předsednictví českém). Za Českou republiku nebyl přítomen žádný zástupce, a to i přesto, že pan ministr zdravotnictví ujistil dopisem Českou alzheimerovskou společnost, že bude plnohodnotně zastoupen na úrovni náměstka. Přesto, že necelou hodinu po vystoupení prezidenta Sarkozyho na této konferenci v Národní knihovně v Paříži se premiér České republiky setkal v Paříži právě s prezidentem Sarkozym.

Prezident Sarkozy prosazuje řešení „problému Alzheimer“ nejen na úrovni evropské, ale také ve Francii, kde v tomto roce započal „Plan Alzheimer“ 2008-2012, na který byla alokována 1,6 miliardy euro (z toho 200 milionů na výzkum, 200 na zdravotní péče a 1,2 miliardy na zlepšení zdravotně sociální a komunitní péče).

Prezident Sarkozy ve svém projevu v pátek 31. října řekl:

„Z boje proti této pohromě (Alzheimerově chorobě) jsem se rozhodl udělat prioritu svého mandátu prezidenta Francouzské republiky. Dovolte mi to vysvětlit v několika větech. 1. února jsem společně s příslušnými ministry vyhlásil Plan Alzheimer na období 2008-2012. Není to můj první plán v naší zemi, ale věřím, že je prvním, který přináší takto globální přístup k nemoci a který zároveň alokuje takto zásadní množství prostředků – k dosavadním prostředkům, které vynakládáme na tento problém, přidává 1,6 miliardy euro na období 5 let. Chtěl jsem se v této problematice angažovat osobně. Protože ve Francii žije několik stovek tisíc těchto nemocných. Protože jejich počet se v průběhu následujících let fatálně zvýší. Protože prakticky všech rodin se to nějak dotýká. A protože společně s mými ministry chceme odmítnout tuto fatalitu.

Rozhodnutí jsem přijal ve jménu hodnot, které považuji za své. Myslím na úctu k našim starším. Myslím na solidaritu vůči těm nejkřehčím. Myslím na roli rodiny. Myslím na soudržnost společností“... „Charta základních práv Evropské unie připomíná naši povinnost zachovávat důstojnost nemocných. To je absolutní imperativ.“ ... „Chtěli bychom udělat z Evropy společnost znalostí a inovace. Boj proti Alzheimerově chorobě by měl být jednou z prioritních oblastí aplikace této strategie. Stárnoucí Evropa by měla udělat vše pro lepší poznání Alzheimerovy choroby a jejího vlivu na životy 500 milionů Evropanů. Evropa musí vynaložit své síly na výzkum a inovace, k vynalezení spolehlivé diagnostiky a léčby. Spojené státy se takto začaly mobilizovat v sedmdesátých letech. Vytvořily k tomu výzkumnou instituci, Národní institut pro stárnutí a stáří. Proč se Evropa vymlouvá na osudovost? Je čas, aby Evropa překonala toto zpoždění a stanula v čele světového výzkumu Alzheimerovy choroby“....“V současné době je v Evropě věnováno na výzkum Alzheimerovy choroby méně než 5% z toho, co se vynakládá na výzkum rakoviny. A to přestože nutně potřebujeme znát právě její mechanismy“.... „Potěšilo mne, že Rada pro konkurenceschopnost 26. září t.r. akceptovala, že i z důvodu výzkumu Alzheimerovy choroby je třeba vytvořit evropský prostor pro výzkum.“ ...Dále konstatoval prezident Sarkozy, že evropské spolupráce je zapotřebí také v rámci výměny zkušeností a dobré praxe stejně tak jako vzdělávání: „Kromě toho je třeba, abychom se zamysleli nad tím, jaké profese budeme potřebovat. Péče o lidi s touto nemocí vyžadují zvláštních znalostí a dovedností. Je zapotřebí učinit povolání, která se zabývají stárnutím populace atraktivnějšími. Je zapotřebí valorizovat jak sociální postavení těchto pracovníků, jejich profesní růst i jejich mzdy. Tato výzva se týká všech. Společným řešením můžeme jen získat“. .... Dále prezident Sarkozy zdůraznil, že třetí důležitou osou, je dimenze etická, protože právě Alzheimerova choroba přináší mnoho etických otázek. ....V závěru konstatoval: „Vím, že v současné finanční krizi, kterou prožíváme, by se někdo mohl divit, že prezident republiky hovoří o Alzheimerově chorobě. Ale Alzheimerova choroba ignoruje finanční, ekonomickou, monetární situaci. Chtěl bych říci, že utrpení rodin se v téhle situaci ještě zhoršuje, nikoli naopak. Když bychom měli přestat pracovat na základních věcech pokaždé když naším světem zacloumá krize, nedostali bychom se nikdy k ničemu zásadnímu. A já jsem chtěl přijít právě na tuto konferenci, pak i proto, abych zdůraznil, že spoušť působená Alzheimerovou chorobou pokračuje i v době krize. **Nebylo by nakonec selháním říci: není čas se zabývat vámi, utrpením vašich nemocných, vašich blízkých. To by bylo nepřípustné....“**

Významná účast evropských politiků

Mimořádná byla také účast politiků: pozvání hlavní organizátorky konference francouzské ministryně zdravotnictví paní Roselyne Bachelot-Narquin přijala eurokomisařka zodpovědná za péči o zdraví paní Androulla Vissiliou, ministryně zdravotnictví Slovinska, země jejíž předsednictví předcházelo předsednictví Francie paní Zofija Mazej Kukovic, dále ministryně zdravotnictví s pro seniorskou problematiku Švédska, země, která bude v předsednictví následovat Českou republiku v druhé polovině příštího roku. Přítomna byla také Valérie Pécresse, francouzská ministryně pověřená výzkumem a vysokým školstvím, která se podílela významně jak na organizaci této konference tak na další významné iniciativě pro výzkum Alzheimerovy choroby v rámci Evropské unie. Francoise Gressette, poslankyně Evropského parlamentu a Florance Lustman, generální finanční inspektorka prezidentem pověřená koordinovat Plan Alzheimer informovaly o prioritách tohoto pro Francii významného programu. Dále byla přítomna Marion Caspers –Merk, státní sekretářka federálního ministerstva zdravotnictví Spojené republiky Německo a Mario Galea, ministr pro problematiku seniorů Malty.

Zarážející neúčast českých politiků

Mimořádná z pohledu Evropanů (i když bohužel nikoli překvapující z naší zkušenosti), byla naprostá neúčast českých politických zástupců. Přestože byla konference dlouho dopředu ohlášena a na původním seznamu účastníků bylo uvedeno jméno českého ministra zdravotnictví, který by měl zachovat kontinuitu této iniciativy v rámci předsednictví EU. Přestože asociace Alzheimer Europe požádala prostřednictvím České alzheimerovské společnosti ministra zdravotnictví příští předsednické země EU o účast s dostatečným předstihem, přestože jsme od ministra zdravotnictví obdrželi vysvětlení, že on sám se z časových možností nemůže koference zúčastnit, ale bude plnohodnotně zastoupen na úrovni svého náměstka. Přestože téhož dne (v pátek 31. října) byl na státní návštěvě premiér České republiky, který se s francouzským prezidentem sešel k obědu a k ujistění, že Francie předá prezidentství EU České republice, přestože se sešli pravděpodobně krátce poté, co prezident Sarkozy přednesl svůj projev na této mezinárodní konferenci – **z českých politiků nikdo přítomen nebyl.**

Henry Brodaty, profesor gerontopsychiatrie a ředitel centra výzkumu demencí University Nový Jižní Wales, Austrálie hovořil o tom, že zatímco do 19.století byly největším problémem lidstva infekční nemoci a ve 20. století zejména onemocnění srdce a rakovina, 21. století lze charakterizovat jako století neurodegenerativních onemocnění. V současné době žije na světě přes 25 milionů lidí s demencí, tento počet stoupne na 80milionů do roku 2040.

Bývalý norský ministr rybolovu Jan Henry T Olsen pozdravil auditorium a hovořil o tom, že se snaží stále vést relativně normální život, podílí se na drobných pracech doma a podobně, ale je to pro něj těžké, zejména těžko vnímá změny, které nastávají. **Laila Lanes** představuje Jana Henryho T Olsena, jeho profesního kariéru, která byla úspěšná v roli norského ministra rybolovu. V loňském roce mu byla potvrzena diagnóza Alzheimerovy choroby, ve věku 51 let.

Joel Ménard, vedoucí přípravného expertního týmu, informoval o francouzském Planu Alzheimer 2008-2012. Tento plán byl připraven komisí odborníků na žádost Nicolase Sarkozyho v roce 2007. Plán Alzheimer byl schválen vládou koncem ledna, prezentován prezidentem Sarkozym v Nice 1. února 2008. Plán obsahuje 3 hlavní témata, 11 cílů a 44 opatření. Na realizaci plánu byla alokována celkem 1,6 miliardy euro, z toho 200 milionů na výzkum, 200 milionů na zdravotní péči a 1,2 miliardy na zdravotně-sockální péči a rozvoj komunitních služeb.

Informace o Plan Alzheimer i další informační materiály budou k dispozici v tištěné podobě na tiskové konferenci.

Elektronicky je můžeme zaslat na vyžádání

Informace o Alzheimerově chorobě: www.alzheimer.cz, www.alzheimer-europe.org, www.ue2008.fr

http://www.ue2008.fr/PFUE/cache/offonce/lang/fr/PFUE-31.10.2008;jsessionid=39452D08099275C977AA2CFD6F3DA78D?day=31&month=10&year=2008&dernierMoisAffiche=10_2008&filtre-pfue=PFUE_EVT

*MUDr. Iva Holmerová, Ph.D., Gerontologické centrum, Česká alzheimerská společnost
602 350 848, Iva.Holmerova@gerontocentrum.cz*

Na osoby s poraněním mozku české zdravotnictví jaksi zapomnělo.

Projekt občanského sdružení Cerebrum2007 „Postavení a diskriminace osob po poranění mozku v České republice“ chce upozornit na značně neuspokojivou situaci v oblasti péče o osoby, které utrpěly poranění nebo jiné poškození mozku. Za největší problém považujeme absenci rehabilitačních služeb a nedostačující následnou a dlouhodobou péči. Na to samozřejmě doplácí nejen osoby po poranění mozku, ale i jejich rodiny. Za zcela nedořešenou lze považovat i oblast péče a dostupnosti služeb pro osoby nacházející se ve vigilním kómatu.

„Když si zlomíte nohu, budou s Vámi cvičit a masírovat ji. Když si poraníte mozek a ztratíte paměť, tak s vámi nebudou cvičit paměť, ale budou zase cvičit a masírovat nohu. Protože to pojišťovna proplatí.“

Poranění mozku zanechává velmi různorodé, různě těžké a komplexní následky. Postihuje nejen funkce fyzické a smyslové, ale především funkce poznávací (paměť, pozornost, myšlení, rozhodování), psychické a sociální. Po úrazu hlavy můžete např. ochrnout, ale také nemusíte mít žádné fyzické postižení a jednoduše můžete ztratit paměť, zapomenout kdo jste, jak se dělá čaj, jak si obléci tričko, ztratit schopnost mluvit, číst... **Intenzivní rehabilitací jde mnohé vrátit, jen kdyby byla v Čechách dostupná a v dostatečné míře....**

Francouzský a český příběh

Gerard utrpěl těžký úraz hlavy při dopravní nehodě. V kómatu strávil 5 měsíců. V době, kdy byl v kómatu, mu každý den byly poskytnuty 4 hodiny intenzivní neuro-rehabilitace, pak s ním cvičila rodina pod vedením terapeutů. Z kómatu se probрал po 5-ti měsících s velmi těžkým postižením. Nejdříve absolvoval roční specializovanou neuro-rehabilitaci v nemocnici, během dalšího roku mu pak byla poskytnuta intenzivní rehabilitace ve specializovaném neuro-rehabilitačním centru. Po návratu domů jej převzal mobilní neuro-rehabilitační tým, který za ním dojížděl a učil ho žít s jeho postižením v domácím prostředí. Během jednoho roku se intenzivní návštěvy, několikrát do týdne, postupně omezily na návštěvy jen v případě potřeby. Gerard byl nasměrován na agenturu podporovaného zaměstnávání specializovanou na problematiku osob po poranění mozku, kde nyní absoluuje pracovní rehabilitaci, dvakrát týdně jej asistent vozí do denního centra. Jednou týdně Gerard pracuje jako dobrovolník v místní organizaci, a to i přes velmi těžké postižení (ochrnutí poloviny těla, problémy s pamětí, řečí), které mu poranění mozku způsobilo. V současnosti není závislý na své rodině a žije v chráněném bydlení, kde využívá pomoci asistentů.

Příběh český

Markéta utrpěla těžké poškození mozku po pádu z kola. V kómatu strávila 6 měsíců. Lékaři rodině sdělili, že bude ležák a ať si nedávají moc velké naděje, že by to „dotáhla“ lépe než na invalidní vozík. V průběhu kómatu jí nebyla dle rodiny poskytována dostatečná intenzivní rehabilitační péče a rodina si proto platila soukromou fyzioterapeutku a ergoterapeutku, které s Markétou chodily cvičit. Markéta se i přes skepsi odborníků z kómatu probřala. Po intenzivní rehabilitaci v rehabilitačním ústavu se po 6-ti měsících (na víc neměla nárok) vrátila domů. Poté ji rodina vozila několikrát týdně na rehabilitaci do nemocnice. Po nějaké době si to ale již nemohli dovolit, a tak dnes o Markétu pečují její rodiče. Jednou za dva roky má nárok na pobyt v rehabilitačním ústavu. Markéta dnes chodí a i přes její těžké postižení (ztráta krátkodobé paměti, ztráta citlivosti v jedné ruce, problémy s řečí a zrakem) se dokáže o sebe s určitou asistencí sama postarat. Nicméně komunitní rehabilitace, chráněné bydlení, denní centrum nebo nějaká agentura podporovaného zaměstnávání pro lidi po poranění mozku v jejím regionu neexistují, a tak tráví většinu času doma.

Intenzivní a specializovaná rehabilitace je pro lidi po poranění mozku zcela zásadní. Pokud se jí nedostává, je návrat osoby do jejího přirozeného sociálního a pracovního prostředí velmi

problematický. Do rehabilitace nespadá pouze fyzioterapie, která je v Čechách bezpochyby na velmi vysoké úrovni, ale především její další složky – ergoterapie, logopedie, psychoterapie, pracovní rehabilitace, služby speciálního pedagoga atd. Najít tyto služby je v některých krajích téměř nemožné. Proč? Protože to současný systém a pojišťovny neumožňují.

Jde skutečně o diskriminaci??

Že se tedy skutečně může v českém kontextu jednat o diskriminaci, a to nejen v přístupu k zdravotním a sociálním službám, je zřejmé zejména rodinným příslušníkům, kteří pečují o své blízké po těžkém poranění mozku. „Celkově se na nás obrací se stížnostmi řada rodinných příslušníků, kteří nevědí kudy kam, neboť jim byla rehabilitace odepřena, nebo v jejich regionu žádná specializovaná rehabilitace či další podpůrné služby vůbec neexistují,“ říká předsedkyně Sdružení osob po poranění mozku a jejich rodin, Cerebrum2007, Marcela Janečková. „Neurochirurgická a intenzivní péče v nemocnici je v Čechách na velmi dobré úrovni, nicméně dlouhodobá adekvátní péče je mizivá. Tito lidé stráví několik měsíců v odlehlém rehabilitačním ústavu na druhé straně republiky, po třech měsících jim pojišťovna řekne, že na rehabilitaci již nemají nárok a vrátí je rodině. Rodino, starej se.“ To je v absolutním protikladu se systémem péče v evropských zemích.

Cílem projektu *„Postavení a diskriminace osob po poranění mozku“* je zmapování konkrétních zkušeností a problémů, které řeší rodiny, v nichž někdo utrpěl poranění mozku. Zároveň chceme apelovat na MPSV a MZ, aby začaly současnou situaci neprodleně řešit. Naším záměrem je též informovat veřejnost o zahraničních zkušenostech a poznatcích v oblasti systému péče o lidi po poranění mozku. Projekt je možné uskutečnit díky laskavé finanční podpoře Ambasády Nizozemského království a nadace Open Society Fund Praha.

Více informací o dané problematice se dozvíte na www.cerebrum2007.cz

Marcela Janečková, předsedkyně sdružení Cerebrum 2007
pro další informace: 777 689 546